

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : **SSO Agnieszka Hreczańska - Cholewa**

Protokolant : Piotr Wojnarowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 stycznia 2013 r. we W.

sprawy z powództwa S. G. (1) i B. G.

przeciwko D. G. (1)

o rozwiązanie umowy

I. rozwiązuje umowę przekazania gospodarstwa rolnego zawartą w dniu 06.07.1990 r. pomiędzy B. G. i S. G. (1) a D. G. (1) w Państwowym Biurze Notarialnym we W., Rep. A nr (...) w zakresie udziału w wysokości 7/10 we własności nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0261 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków, Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz własność nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), obręb O., położonej przy ul. (...) we W. dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków, Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

II. dalej idące powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego D. G. (1) na rzecz powodów B. G. i S. G. (1) kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Powodowie S. G. (1) i B. G. w pozwie skierowanym przeciwko synowi D. G. (1) domagali się na podstawie art. 119 ust. 2 w zw. z art. 89 pkt 1-3 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników rozwiązania umowy przekazania gospodarstwa rolnego zawartej w dniu 6 lipca 1990 r. w Państwowym Biurze Notarialnym we W., Rep. A nr (...) i przeniesienia na rzecz powodów własności w/w gospodarstwa rolnego. W uzasadnieniu żądania pozwu podali, że po zawarciu powyższej umowy i przekazaniu synowi dobrze prosperującego gospodarstwa rolnego, ten w ciągu kilku lat sprzedał inwentarz żywy oraz maszyny, zaniechał uprawy gruntu i zaczął go wyprzedawać, a uzyskane znaczne środki finansowe roztrwonił na alkohol, doprowadzając gospodarstwo rolne do ruiny. Ponadto, po zawarciu umowy pozwany w sposób rażący i uporczywy nie okazywał żadnej pomocy swoim rodzicom i nie interesował się ich stanem zdrowia. W dniu 26.05.2008 r. pozwany sprzedał osobie trzeciej część gospodarstwa rolnego w postaci działki nr (...) o powierzchni 16.802 m², nie informując nabywcy o prawie dożywocia przysługującego powodom, co spowodowało, że nowy właściciel utrudniał powodom realizację tego prawa. Według powodów, z uwagi zatem na dotychczasowe postępowanie pozwanego i jego małżonki oraz obawy przed roztrwonieniem całego dobytku powodów, powództwo stało się konieczne.

W odpowiedzi na pozew zawartej w piśmie procesowym z dnia 7 lutego 2011 r. (k. 80 i n.) oraz na rozprawie pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany zaprzeczył, że wydał pieniądze ze sprzedaży gruntu na alkohol i podał, że

pożyczył je w zakresie kwoty 80.000 zł znajomemu. Ponadto podał, że powodowie przepisując mu ziemię otrzymali prawo do renty. Nadto zarzucił, że jego małżonka wysprzedawała maszyny rolnicze za jego zgodą, aby uzyskać środki na utrzymanie dzieci w sytuacji gdy pozwany przebywał w (...).

W dalszych pismach procesowych (k. 177 i n., 243 i n.) powodowie sprecyzowali, że domagają się rozwiązania umowy przekazania gospodarstwa rolnego i nakazania przeniesienia na ich rzecz własności nieruchomości w zakresie udziału w wysokości 7/10 we własności nieruchomości, stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0261 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków, Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz własności nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), obręb O., położonej przy ul. (...) we W., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków, Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 6 lipca 1990 r. małżonkowie S. G. (1) i B. G. zawarli z synem D. G. (1) w Państwowym Biurze Notarialnym we W. w formie aktu notarialnego, Rep. A nr (...), umowę przekazania gospodarstwa rolnego.

Umowę zawarto w trybie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

Na mocy tej umowy powodowie przekazali nieodpłatnie pozwanemu jako następcy własność gospodarstwa rolnego obejmującego grunty rolne wraz z budynkami, urządzeniami i inwentarzem stanowiące zorganizowaną całość gospodarczą, w tym w szczególności: 1) udział w wysokości 7/10 we własności zabudowanej domem mieszkalnym, stodołą i stajnią nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0261 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W., dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...); 2) własność zabudowanej nieruchomości gruntowej stanowiącej działki nr (...), o powierzchni 1,9597 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W. dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...) własność nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...), o powierzchni 1,966 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W. dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...), a także 4) inwentarz żywy i maszyny rolnicze, w tym ciągnik i przyczepę, zaś pozwany na powyższe wyraził zgodę.

Jednocześnie w tym samym akcie notarialnym ustanowiono na rzecz powodów prawo do dożywotniego użytkowania lokalu w domu mieszkalnym i pomieszczeń gospodarczych w zakresie niezbędnym do zaspokojenia ich potrzeb i potrzeb ich rodzin oraz prawo użytkowania gruntu o powierzchni 0,3 hektara według uznania uprawnionych.

(Dowód: umowa przekazania gospodarstwa rolnego z dnia 6 lipca 1990 r., w formie aktu notarialnego, Rep. A nr (...), k. 19-20, 55-56; zeznania świadka K. G., k. 157-158; zeznania świadka U. B., k. 158-161; zeznania świadka G. K., k. 161-162; zeznania świadka M. G. (1), k. 162-164; przesłuchanie powoda B. G., k. 165-167; przesłuchanie powódki S. G. (1), k. 167-168; przesłuchanie pozwanego D. G. (1), k. 197-199 (e-protokół)

W wykonaniu umowy z dnia 6 lipca 1990 r. powodowie przekazali pozwanemu dobrze prosperujące gospodarstwo rolne, obejmujące poza gruntami rolnymi także żywy inwentarz w postaci m.in. kilku krów mlecznych i kilkunastu świń oraz kur, a także urządzenia rolnicze w postaci m.in. ciągnika, pługu, bron, talerzówki, opryskiwacza i przyczepy do ciągnika. W początkowym okresie po zawarciu umowy, tj. do połowy lat 90-tych pozwany prowadził gospodarstwo rolne prawidłowo. W prowadzeniu gospodarstwa rolnego pozwanemu pomagali rodzice, a także rodzeństwo. Po przejęciu gospodarstwa pozwany ożenił się z A. G. i wraz z nią oraz rodzicami zamieszkali wspólnie w budynku mieszkalnym wchodzącym w skład gospodarstwa rolnego. Z małżeństwa pozwanego D. G. (1) i A. G. urodziło się dwoje dzieci.

W 1995 r. pozwany sprzedał część gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, tj. nieruchomość gruntową stanowiącą działkę nr (...), o powierzchni 1,966 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W. dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...). Pozwany sprzedał w/w grunty nabywcy z zagranicy i otrzymane z tego tytułu środki pieniężne, wbrew wcześniejszym zapewnieniom nie przeznaczył na remonty i ulepszenia gospodarstwa rolnego, lecz

wyłącznie na własne potrzeby, a w szczególności na alkohol. Uzyskanymi ze sprzedaży gruntów pieniędzmi pozwany nie podzielił się także z najbliższą rodziną – rodzicami i siostrami, którzy dotychczas pomagali mu w prowadzeniu tego gospodarstwa rolnego. Od tego momentu pozwany zaczął wraz z żoną nadużywać alkoholu oraz zaniedbywać gospodarstwo rolne, a w szczególności sprzedał część maszyn oraz przestał uprawiać pole, które od tego momentu stało ugorem.

(Dowód: zeznania świadka K. G., k. 157-158; zeznania świadka U. B., k. 158-161; zeznania świadka G. K., k. 161-162; zeznania świadka M. G. (1), k. 162-164, (syn); przesłuchanie powoda B. G., k. 165-167; przesłuchanie powódki S. G. (1), k. 167-168; przesłuchanie pozwanego D. G. (1), k. 197-199 (e-protokół)

W 2008 r. pozwany zdecydował się na sprzedaż kolejnej części gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, tj. nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...), o powierzchni 1,6802hektara, obręb O., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków prowadzi wieczystą KW nr (...). Według wcześniejszych ustaleń powyższa nieruchomość miała zostać podzielona na 4 działki, z czego jedna miała przypaść pozwanemu, natomiast pozostałe 3 dwóm siostrąm pozwanego i wnuczce. Wbrew tym ustaleniom w dniu 26 maja 2008 r. pozwany D. G. (1) zawarł z P. S. w formie aktu notarialnego, Rep. A nr (...), umowę sprzedaży na mocy której sprzedał własność w/w niezabudowanej nieruchomości gruntowej. Pozwany nie poinformował nabywcy gruntów o dożywotnim prawie użytkowania części w/w gruntów przez powodów, co spowodowało, że nowy nabywca utrudniał powodowi realizację tego prawa.

Środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży gruntu pozwany wraz z żoną przeznaczyci przede wszystkim na alkohol oraz rozrzutne życie. Od tego momentu pozwany zaprzestał prac w gospodarstwie rolnym, a w szczególności sprzedał żywy inwentarz. Pozwany oraz jego żona nie pracowali także poza gospodarstwem rolnym, utrzymując się ze środków pieniężnych uzyskanych ze sprzedaży gruntów rolnych i wyprzedaży maszyn rolniczych.

W związku z chorobą alkoholową pozwany stał się osobą agresywną, zaczął obrażać ojca oraz znęcać się nad żoną i dziećmi, którzy wzywali na interwencję policję. W związku z tym pozwany został skazany prawomocnym wyrokiem karnym na karę pozbawienia wolności za popełnienie przestępstwa znęcania się na żoną i dziećmi, a następnie osadzony w zakładzie karnym. W okresie pobytu pozwanego w zakładzie karnym żona pozwanego A. G. za zgodą pozwanego kontynuowała wyprzedaż maszyn rolniczych, przeznaczając uzyskane w ten sposób pieniądze przede wszystkim na alkohol.

(Dowód: umowa sprzedaży z dnia 26 maja 2008 r., w formie aktu notarialnego, Rep. A nr (...), k. 21-23, 49-54; potwierdzenie z dnia 4 listopada 2008 r., k. 84; zaświadczenie z (...), k. 85; zaświadczenie z (...) z dnia 5 października 2011 r., k. 138; zeznania świadka K. G., k. 157-158; zeznania świadka U. B., k. 158-161; zeznania świadka G. K., k. 161-162; zeznania świadka M. G. (1), k. 162-164; przesłuchanie powoda B. G., k. 165-167; przesłuchanie powódki S. G. (1), k. 167-168; przesłuchanie pozwanego D. G. (1), k. 197-199 (e-protokół)

Powodowie są osobami schorowanymi i w podeszłym wieku. Oboje utrzymują się ze skromnych świadczeń emerytalnych. Powodowie mają na utrzymaniu małoletniego wnuka M. G. (1). Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków, III Ns 327/11, ograniczył bowiem władzę rodzicielską A. i D. G. (1) nad małoletnim M. G. (1), urodzonym (...), przez umieszczenie jego na prawach rodziny zastępczej u dziadków B. i S. G. (1). Pomimo podeszłego wieku i chorób powodowie nie otrzymują niezbędnej opieki ze strony pozwanego, który z uwagi na chorobę alkoholową sam wymaga opieki i pomocy osób trzecich.

Powodowie B. i S. G. (1) oraz syn pozwanego M. G. (1) obawiają się, że pozwany może sprzedać także nieruchomości zabudowane budynkiem mieszkalnym, w którym obecnie zamieszkują.

(Dowód: odpis księgi wieczystej KW nr (...), k. 41-44; odpis księgi wieczystej KW nr (...), k. 45-48; dokumenty, k. 13-18, 24-24a; postanowienie z dnia 7 czerwca 2011 r. wydane przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków w sprawie III Nsm327/11, k. 160; zeznania świadka K. G., k. 157-158; zeznania świadka U. B., k. 158-161; zeznania świadka G. K., k. 161-162,

- zeznania świadka M. G. (1), k. 162-164; przesłuchanie powoda B. G., k. 165-167; przesłuchanie powódki S. G. (1), k. 167-168; przesłuchanie pozwanego D. G. (1), k. 197-199 (e-protokół)

Sąd zważył co następuje.

Powództwo w znacznej mierze zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawa prawną żądania powodów stanowił przepis art. 89 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, zgodnie z którym na żądanie rolnika sąd, po rozważeniu interesów stron zgodnie z zasadami współzycia społecznego, może rozwiązać umowę przenoszącą własność gospodarstwa rolnego, zawartą w celu wykonania umowy z następcą, jeżeli następcą: 1) upoczywie postępuje wobec rolnika w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego lub 2) dopuścił się względem rolnika albo jednej z najbliższych mu osób rażącej obrazy czci bądź umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu albo wolności, lub 3) upoczywie nie wywiązuje się ze swych obowiązków względem rolnika wynikających z umowy lub z przepisów prawa. W rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że w dniu 6 lipca 1990 r. małżonkowie S. G. (1) i B. G. zawarli z synem D. G. (1) w Państwowym Biurze Notarialnym we W.w formie aktu notarialnego, Rep. A nr (...), umowę przekazania gospodarstwa rolnego. Na mocy tej umowy powodowie przekazali nieodpłatnie pozwanemu jako swojemu następcy własność gospodarstwa rolnego obejmującego grunty rolne wraz z budynkami, urządzeniami i inwentarzem stanowiące zorganizowaną całość gospodarczą. Powyższa umowa przekazania gospodarstwa rolnego została zawarta przed wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Sąd miał jednak na uwadze, że cytowany przepis art. 89 w/w ustawy znalazł zastosowanie w rozpoznawanej sprawie z uwagi na brzmienie przepisu art. 119 ust. 2 w/w ustawy, mającego charakter przejściowy, stosownie do którego na żądanie rolnika, który nieodpłatnie przekazał gospodarstwo rolne następcy przed wejściem w życie ustawy, sąd, po rozważeniu interesów stron zgodnie z zasadami współzycia społecznego, może rozwiązać umowę, jeżeli zachodzi jedna z przyczyn określonych w art. 89 pkt 1-3 ustawy. Pomiędzy stronami nie było także sporu, że w/w umowę zawarto w trybie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin, zaś powodowie w związku z przekazaniem pozwanemu gospodarstwa uzyskali świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Powyższy fakt nie niweczył jednak roszczenia powodów do domagania się rozwiązania umowy przekazania gospodarstwa rolnego, skoro uprawnienie to wynika wprost z cytowanego przepisu art. 89 w/w ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W ocenie Sądu, z analizy zgromadzonych w sprawie dowodów w postaci przede wszystkim umowy sprzedaży z dnia 26 maja 2008 r. (k. 21-23, 49-54), zeznań świadków K. G. (k. 157-158), U. B. (k. 158-161), G. K. (k. 161-162) i M. G. (1) (k. 162-164) oraz przesłuchania stron wynika, że w rozpoznawanej sprawie zaszły okoliczności o których mowa w cytowanym przepisie art. 89 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, które pozwalają Sądowi na rozwiązanie umowy przekazania gospodarstwa rolnego jaką powodowie zawarli z pozwanym w dniu 6 lipca 1990 r. Dokonując rozstrzygnięcia Sąd oparł się na pierwszej z przesłanek wskazanych w art. 89 pkt 1 w/w ustawy uznając, że pozwany upoczywie postępował wobec powodów w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego. Za takie zachowanie Sąd uznał zachowane się pozwanego jako następcy, który po przekazaniu mu przez rodziców dobrze prosperującego gospodarstwa rolnego w ciągu kilku lat sprzedał inwentarz żywy i martwy, zaniechał uprawy gruntu i zaczął go wyprzedawać, a uzyskane znaczne środki finansowe roztrwonil przeznaczając je przede wszystkim na alkohol, doprowadzając gospodarstwo do ruiny (wyrok SN z dnia 12 stycznia 1999 r., I CKN 971/97, Lex). Z zeznań wszystkich w/w świadków oraz przesłuchania powodów, które Sąd ocenił jako konsekwentne i wewnętrznie spójne wynika, że w wykonaniu umowy z dnia 6 lipca 1990 r. powodowie przekazali pozwanemu dobrze prosperujące gospodarstwo rolne. W skład gospodarstwa wchodziły przede wszystkim grunty rolne, w tym: 1) udział w wysokości 7/10 we własności zabudowanej domem mieszkalnym, stodołą i stajnią nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0261 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W., dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...); 2) własność zabudowanej nieruchomości gruntowej stanowiącej działki nr (...), o powierzchni 1,9597 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W. dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...); 3) własność nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...), o powierzchni 1,966 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W. dla której prowadzono księgę wieczystą KW nr (...). Poza gruntami rolnymi powyższe gospodarstwo

obejmowało także żywy inwentarz w postaci m.in. kilku krów mlecznych i kilkunastu świń oraz kur, a także urządzenia rolnicze w postaci m.in. ciągnika, pługu, bron, talerzówki, opryskiwacza i przyczepy do ciągnika.

Sąd ustalił, że z biegiem czasu pozwany swoim niewłaściwym postępowaniem, doprowadził powyższe gospodarstwo do ruiny. W trakcie postępowania pozwany nie wykazał, a na nim spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, stosownie do art. 6 k.c., że zaprzestanie uprawy ziemi i hodowli zwierząt, a także sprzedaż gruntów podyktowana była wyłącznie kwestiami ekonomicznymi. Z analizy dowodów wynika, że wbrew twierdzeniom powodów nieruchomości były zbywane przede wszystkim w związku z problemami alkoholowymi z jakimi borykał się pozwany i jego żona.

Sąd stwierdził, że w 1995 r. pozwany sprzedał pierwszą część gruntów rolnych, tj. nieruchomości gruntową stanowiącą działkę nr (...), o powierzchni 1,966 hektara. Istotnym było przy tym, że otrzymane z tego tytułu środki pieniężne pozwany, wbrew wcześniejszym zapewnieniom, nie przeznaczył na remonty i ulepszenia pozostałego gospodarstwa rolnego, lecz wyłącznie na własne potrzeby, a w szczególności na alkohol. Uzyskanymi ze sprzedaży gruntów pieniędzmi pozwany nie podzielił się także z najbliższą rodziną – rodzicami i siostrami, którzy dotychczas pomagali mu w prowadzeniu tego gospodarstwa rolnego. Z analizy dowodów wynika, że od tego momentu pozwany zaczął wraz z żoną nadużywać alkoholu oraz zaniedbywać gospodarstwo rolne, a w szczególności sprzedał także część maszyn oraz przestał uprawiać pole, które od tego momentu stało ugorem.

Ponadto Sąd miał na uwadze, że w 2008 r. pozwany zdecydował się na sprzedaż kolejnej części gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, tj. nieruchomości gruntowej stanowiącej działkę nr (...), o powierzchni 1,6802 hektara, obręb O., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków prowadzi wieczystą KW nr (...). Według wcześniejszych ustaleń powyższa nieruchomość miała zostać podzielona na 4 działki, z czego jedna miała przypaść pozwanemu, natomiast pozostałe 3 dwóm siostrąm pozwanego i wnuczce. Wbrew tym ustaleniom w dniu 26 maja 2008 r. pozwany D. G. (1) zawarł z P. S. w formie aktu notarialnego, Rep. A nr (...), umowę sprzedaży na mocy której sprzedał za cenę 100.000 zł własność w/w niezabudowanej nieruchomości gruntowej. Podkreślić należy, że środki pieniężne uzyskane ze sprzedaży gruntu pozwany wraz z żoną przeznaczyli przede wszystkim na alkohol oraz rozrzutne życie, co wynika ze zgodnych zeznań świadków i przesłuchania powodów. Sąd nie dał przy tym wiary pozwanemu, że większość pieniędzy pochodzących ze sprzedaży gruntów pożyczyl znajomemu uznając, że twierdzenia pozwanego w tym zakresie nie zostały dostatecznie udowodnione. Pozwany nie przedstawił wiarygodnych dowodów np. w postaci potwierdzeń wpłaty czy przelewów bankowych na okoliczność rzeczywistej wpłaty tej kwoty na rzecz W. H., a same oświadczenie pozwanego i jego znajomego (k. 84) nie można było uznać w okolicznościach niniejszej sprawy za wystarczające. Pozwany nie przedstawił bowiem innych wiarygodnych dowodów na okoliczność tego, że faktycznie dokonał rozporządzenia środkami pieniężnymi w zakresie kwoty 80.000 zł i że nastąpiło to z korzyścią dla niego i jego rodziny. Z analizy dowodów wynika, że wręcz przeciwnie, od momentu sprzedaży drugiej nieruchomości pozwany oraz jego żona nie pracowali poza gospodarstwem rolnym, utrzymując się wyłącznie ze środków pieniężnych uzyskanych ze sprzedaży gruntów rolnych i wyprzedaży pozostałych jeszcze w gospodarstwie maszyn rolniczych. Pozwany zaprzestał także całkowicie prac w gospodarstwie rolnym, a w szczególności sprzedał resztę żywego inwentarza.

Nadto Sąd miał na uwadze, że w związku z chorobą alkoholową pozwany stał się osobą agresywną, zaczął obrażać ojca oraz znęcać się nad żoną i dziećmi, którzy wzywali na interwencję policję. W związku z tym pozwany został skazany prawomocnym wyrokiem karnym na karę pozbawienia wolności za popełnienie przestępstwa znęcania się na żoną i dziećmi, a następnie osadzony w zakładzie karnym. W okresie pobytu pozwanego w zakładzie karnym żona pozwanego A. G. za zgodą pozwanego kontynuowała wyprzedaż maszyn rolniczych, przeznaczając uzyskane w ten sposób pieniądze przede wszystkim na alkohol.

Sąd miał także na względzie, że powodowie są osobami schorowanymi i w podeszłym wieku oraz utrzymują się ze skromnych świadczeń emerytalnych. W związku z przekazaniem synowi pod tytułem darmym gospodarstwa rolnego stanowiącego cały dorobek ich życia, mieli zatem prawo oczekiwać wdzięczności i wsparcia ze strony pozwanego jako swojego następcy. Nie ulega wątpliwości, że pomimo podeszłego wieku i chorób powodowie nie otrzymali niezbędnej opieki ze strony pozwanego, który z uwagi na chorobę alkoholową sam wymaga opieki i pomocy osób trzecich. Co więcej, powodowie przyjęli na siebie część jego obowiązków związanych z koniecznością opieki i

utrzymania małoletniego M. G. (1). Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2011 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia Krzyków, III Ns 327/11, ograniczył bowiem władzę rodzicielską A.i D. G. (1) nad małoletnim M. G. (1), urodzonym (...), przez umieszczenie jego na prawach rodziny zastępczej u dziadków B.i S. G. (1). Pozwany nie poinformował także w/w nabywcy nieruchomości gruntowej sprzedanej w 2008 r. o dożywotnim prawie użytkowania części w/w gruntów przez powodów, co spowodowało, że nowy nabywca utrudniał powodowi realizację tego prawa. Nie bez znaczenia było nadto, że powodowie B.i S. G. (1) oraz syn pozwanego M. G. (1) w okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy mieli podstawy do uzasadnionych obaw, że pozwany może sprzedać także resztę nieruchomości gruntowych, w tym także nieruchomości zabudowane budynkiem mieszkalnym, w którym obecnie powodowie wraz z wnukiem zamieszkują.

Z tego względu Sąd uznał, że pozwany uporczywie postępował wobec powodów w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, a zatem została spełniona pierwsza z przesłanek wskazanych w art. 89 pkt 1 w/w ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Z uwagi na powyższe Sąd w punkcie I wyroku rozwiązał umowę przekazania gospodarstwa rolnego zawartą w dniu 06.07.1990 r. pomiędzy B. G.i S. G. (1) a D. G. (1) w Państwowym Biurze Notarialnym we W., Rep. A nr (...) w zakresie obejmującym dotychczas niesprzedane przez pozwanego nieruchomości, tj. udziału w wysokości 7/10 we własności nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) o powierzchni 0,0261 hektara, obręb O., położonej przy ul. (...) we W., dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków, Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz własność nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), obręb O., położonej przy ul. (...) we W. dla której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków, Wydział IV Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).

Sąd miał na uwadze, że skutkiem rozwiązania przez sąd umowy przekazania gospodarstwa rolnego, zawartej na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 268 ze zm.), jest przeniesienie na zbywcę własności tego gospodarstwa (uchwała SN z dnia 5 maja 1993 r., III CZP 9/93, Lex). Innymi słowy wyrok rozwiązujący umowę ma jednocześnie skutek rzeczowy. W związku z tym Sąd nie mógł uwzględnić żądania pozwu, sprecyzowanego ostatecznie w piśmie procesowym z dnia 21 grudnia 2012 r. (k. 243 i n.) w zakresie nakazania pozwanemu złożenia oświadczenia woli odnośnie przeniesienia własności nieruchomości. W tym zakresie Sąd powództwo oddalił, o czym orzekł jak w punkcie II wyroku.

Podstawę orzeczenia o kosztach zawartego w punkcie III wyroku stanowił przepis art. 100 zdanie drugie k.p.c. Sąd miał na uwadze, że powód uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania, a zatem zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 7.200 zł, na które w całości złożyły się koszty zastępstwa procesowego, obliczone od wartości przedmiotu sporu.

O kosztach sądowych w pkt IV wyroku orzeczono w oparciu o art. art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, mając na uwadze obecną sytuację materialną i życiową pozwanego, a szczególności jego stan zdrowia, a także charakter sprawy.